

HANDLÄGGARE/ENHET
Arbetslivsenheten
Thomas Hagnefur/CA

DATUM
2009-08-20

DIARIENUMMER
20090327

ERT DATUM
2009-06-03

ER REFERENS
U2009/3820/SV

Utbildningsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

LOs remissvar på Ds 2009:20 Rätt till gymnasial vuxenutbildning och gymnasial särsvux

LO har erbjudits möjligheten att svara på rubricerad departementsskrivelse och vill framföra följande.

Inledning

Departementsskrivelsen är något otillgänglig då bedömningar och förslag till viss del går i varandra, vilket till en del komplicerat de ställningstaganden som framförs i detta remissvar.

Principiella ställningstaganden

LO välkomnar förslaget att införa en rätt till vuxenstudier för att uppnå grundläggande behörighet att delta i högskoleutbildning. Detta är en nödvändighet då förutsättningarna för att uppnå den grundläggande behörigheten på de yrkesförberedande programmen i den nya gymnasieskolan kommer att avsevärt försämrats. Arbetsgruppen går längre än Gymnasiekommittén avseende vilka som ska ses som behöriga att utnyttja denna rätt. LO tillstyrker arbetsgruppens förslag i den delen. När det gäller vilken typ av fortsatta studier som ska ge rätten att skaffa sig behörighet menar LO att utgångspunkten måste breddas till att även gälla Yrkes- högskolan. Med införandet av den nya myndigheten och de utbildningar som kommer att ingå i Yrkes- högskolan, uppstår två parallella efter- gymnasiala studievägar. Båda förutsätter examen, men med viss skillnad i behörighet, från gymnasieskolan i sina tillträdesregler. Arbetsgruppen menar att med det förslag som lagts kommer en reell men inte formell rätt att studera till behörighet på Yrkes- högskolan. LO är av den bestämda uppfattningen att den formella rätten ska uttryckas även för behörighets- studier till Yrkes- högskolan, med de förkunskapskrav som finns formulerade i det sammanhanget.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

Inledningsvis belyser arbetsgruppen konsekvenserna av borttagandet av 25:4 regeln för tillströmningen av studerande till den kommunala vuxenutbildningen. Det konstateras att troligen kommer dessa studerande att behöva mer omfattande studier på komvux. Arbetsgruppen bedömer dock att många kan komma att antas på grundval av deras reella kompetens. LO är kritisk till borttagandet av 25:4 och i synnerhet med hänvisning till alternativet med bedömning av reell kompetens. Det verkar inte finnas något som tyder på att den möjligheten tillämpas i någon särskilt stor utsträckning, vilket LO tidigare kritiserat.¹

Prövningen av reell kompetens är en del av det valideringssystem som ska utvecklas med bland annat Valideringsdelegationens förslag som bas. Högskoleverket har följt upp och påpekat de brister som råder när det gäller utvecklingen och tillämpningen av reell kompetens från högskolornas sida. Ett försvårande för sökanden till högskolan med andra kompetenser än de formella kan inte accepteras med hänvisning till att uppdraget av reell kompetens som valideringsgrund ännu inte har utvecklats.

3.3 Förslag till utformning av rätt till gymnasial vuxenutbildning

LO delar arbetsgruppens uppfattning att inte villkora rätten till komvuxstudier, med att dessa ska leda till en ansökan om högskolestudier. LO delar också arbetsgruppens bedömning att införandet av en rätt till utbildning inte ska påverka andra studerandes tillträde till vuxenstudier, utan en reglering i detta avseende utformas som ett tillägg till nuvarande regelverk.

LO menar också att flexibilitet i studiemöjligheter och en bred repertoar av kurser, är nödvändig för att studerande med olika bakgrund ska kunna komplettera tidigare utbildning för att uppnå behörighet. Målet att uppnå behörighet innebär att de kurser som krävs, skrivs in i den studerandes utbildningsplan och utgör inte ett fritt val av individen. LO bedömer detta som en rimlig ordning.

3.3.3 Alternativa förslag till reglering på förordningsnivå

Arbetsgruppen presenterar två alternativ som enligt LOs mening är två olika sätt att uppnå samma sak, nämligen grundläggande behörighet. Underlaget och argumentationen i den här delen framstår dock som något oklar. När det gäller kursvalsalternativet skriver arbetsgruppen att, ” *den grundläggande behörigheten till högskoleutbildning kan uppnås i komvux genom individuella studieplaner som leder till en högskoleförberedande examen eller till en yrkesexamen som ger grundläggande behörighet. Däremot kan en studieplan som innebär att en yrkesexamen först avläggs för att sedan*

¹ LOs yttrande över SOU 2004:29, Tre vägar till den öppna högskolan

kompletteras med behövliga kurser för grundläggande behörighet inte ge rätt till tillträde. Detta beror på att en sådan yrkesexamen i sig är ett studiemål som inte ger grundläggande behörighet.” LO menar att en sådan avvikelse från det som är utgångspunkten i gymnasireformen att yrkesförberedande studier ska kunna ge grundläggande behörighet till högskolan, även måste omfatta vuxenutbildningen. Om det inte går att komplettera i efterhand ska en sådan examen inom vuxenutbildningen innefatta kurser för att ge denna grundläggande behörighet.

25 års regeln

LO menar att det inte finns några tungt vägande skäl för att införa en sådan regel. Rätten att skaffa sig grundläggande behörighet utvidgas först till en större målgrupp än vad som Gymnasiekommittén föreslagit för att därefter differentieras och begränsas till den grupp som uppvisar ett slutbetyg men saknar grundläggande behörighet. Om ungdomar vill konkurrenskomplettera kommer de självklart att anpassa sitt beteende till nya förutsättningar. LO menar att den här typen av formella hinder kommer att marginell effekt. Dessutom skapas ett hinder för de ungdomar som efter gymnasiestudier med otillräckliga resultat vill revanschera sig och skaffa förutsättningar för fortsatta studier. LO avvisar därför arbetsgruppens förslag

3.3.4 Konsekvenser av införandet av yrkeshögskolan

Här menar arbetsgruppen att den studerande efter behörighetsgivande studier i komvux även kan utgöra grund för ansökan om antagning till utbildning inom Yrkeshögskolan. I praktiken innebär detta en reell men inte formell rätt till behörighetsgivande studier för antagning till Yrkeshögskolan. LO är av den uppfattningen att Yrkeshögskolan ska i jämförelse med högskolan betraktas som en parallell eftergymnasial studieväg. Av det skälet bör rätt till behörighetsgivande studier för antagning till Yrkeshögskolan regleras på samma sätt som för högskolestudier.

Avslutningsvis vill LO uppmärksamma att arbetsgruppen poängterar en flexibel utformning av vuxenutbildningen som innebär att man kan kombinera studier med arbete. Man konstaterar också att studiefinansieringen är ett område som upplevs som hinder för gymnasiala studier. Arbetsgruppen lyfter i det sammanhanget fram möjligheten till avskrivning av studielån för behörighetsgivande studier. LO har i sitt remissvar på Studiesociala kommitténs betänkande lyft fram dessa områden som viktiga förutsättningar för vuxnas vilja och möjligheter till studier.

Landsorganisationen i Sverige
Stockholm som ovan

Wanja Lundby-Wedin

Thomas Hagnefur